

Случаи от практиката

КАК НАСЛЕДНИЦИТЕ НА ЗАГИНАЛ БЪЛГАРИН ПОЛУЧИХА „ЕВРОПЕЙСКО“

ОБЕЗЩЕТЕНИЕ ОТ ЗАСТРАХОВКАТА „ЗЕЛЕНА КАРТА“

АДВОКАТ РУМЯНА ЖЕЛЯЗОВА

Както е известно, още преди да е член на Европейския съюз, България, в лицето на Българското национално бюро, е подписала Рамковото споразумение със Съвета на Бюрата.

Първоначално ролята на Национално бюро по споразумението се изпълняваше от „МИК“ АФ ООД през 1990 г. по силата на Указ №56.

Впоследствие тази дейност с пасивите и активите на дружеството се поема от ЗПАД „БУЛСТРАД“, София.

До образуването на Национално бюро на българските автомобилни застрахователи (НББАЗ) цялата работа по повод на „Зелена карта“ се осъществяваше изключително компетентно и успешно от ЗПАД „Булстрад“. Многобройни са случаите приключени със споразумения за пострадали български граждани, в които единствено благодарение на компетентното посредничество на изпълняващото функции на Национално бюро дружество български граждани получиха обезщетения, отговарящи на изискването за справедливост, което визира законът и същевременно доближаващи се до европейските по размер. Ако читателите проявяват интерес, за някои от тези случаи ще разкажем по-нататък в нашата рубрика.

Сега ще ви запозная с интересен казус по темата за „Зелена карта“, който беше решен не доброволно, а в една дълга съдебна битка.

ни, общо взето, не си спомняли как точно станало произшествието, а единият от тях категорично твърдял, че зад волана е бил техният загинал български колега. Извършеният от следствените органи оглед се оказа непълен, не бяха изследвани достатъчно задълбочено наличните улики, не бяха разпитани свидетели, включително и присъствали на огледа.

КАЗУСЪТ

Автомобилът, с който бе станала злополуката, притежаваше редовна застраховка „Зелена карта“, валидна към деня на ПТП и издадена от една от водещите чешки застрахователни компании. Затова от името на наследниците на загиналия българин и чрез българското Национално бюро тогава, съгласно Рамковото споразумение със Съвета на бюрата „Зелена карта“, предявих претенциите на доверителките ми за претърпените от тях неимуществени вреди. Както вече казах ролята на Национално бюро тогава се изпълняваше от ЗПАД „Булстрад“. При водената кореспонденция с чешката застрахователна компания ЗД „Кооператива“ АД, град Прага, по повод доброволно уреждане на щетата сочехме много сериозни аргументи, документирани по воденото следствено дело. Касаеше се за авторството на деянието и по-точно доказахме, че автомобилът е бил управляван от един от чешките граждани. Така например намерената кръв по въздушната възглавница на мястото на шофьора и по неговия сенник

лия знаехме, че в нощта преди злополучното ПТП група строители имали празненство с вечеря, на което присъствал и техническият им ръководител. Възникнал спор по строителните работи с двама от представителите на чешката строителна фирма, които настоявали с техния автомобил да направят веднага оглед на извършеното през деня. Пострадалият се опитвал да отложи проверката за другия ден, но впоследствие склонил да тръгне. Оттук-нататък се знаеше, че автомобилът, движейки се по главен път 1, поради несъобразена с пътната обстановка скорост бе излязъл от пътя при ляв за своята посока завой, продължил движението си - не по кривата на завоя, а се насочил рязко към дясната част на платното, преодолял мантинелата и паднал от моста в пропастта, където се преобръщал няколко пъти и преустановил движението си „на таван“. Пострадалите без опасност за живота били двамата чешки граждани, а тялото на загиналия българин било намерено на 50-60 м до втората колона на моста-виадукт.

Чешките граждани били лекувани кратко в България и заминали безпрепятствено за родината си. Разпитвани от разследващите орга-

нотваряха, съгласно следствената химическа експертиза, на сочения от нас за водач - представител на чешката строителна фирма. Доказахме, че той безспорно е бил пътник в автомобила. Дватама чешки граждани имали и пълномощно да управляват тази кола, първо, като служители на фирмата собственик, а дори един от тях притежавал изрочно писмено пълномощно. Такова пълномощно, естествено, не бе намерено у загиналия, който нямаше такива правомощия.

Въпреки усилията ни тогава не се стигна до доброволното уреждане на случая. За това за съжаление съдействаха известни български адвокати, ангажирани от чешката застрахователна компания.

ПРЕТЕНЦИИТЕ

Наложи се да завеждаем гражданско дело, в което претенциите ни се свеждаха общо за трите наследници - съпругата и двете дъщери - обезщетението да е 450 000 лева. Независимо от това, че застрахователното събитие бе настъпило през 2000 г., обосноваването на претендираните размери на обезщетенията свързвахме с разпоредбата на чл 405 от Търговския закон / впоследствие отменена - бел.р./ Обезщетението беше именно в рамките на застрахователната сума, предвидена по застраховката „Зелена карта“. Трябвало да отбележа веднага, че издадената от чешката застрахователна компания застрахователна полица беше достатъчна за да покрие обезщетения по повод на едно ПТП и бе в рамките на сумата от 975 895 евро (18 000 000 крони).

ПРОЦЕСЪТ

се оказа доста тежък и продължителен. Образуването през март 2002 г. дело завърши окончателно с решение на Върховен касационен съд също през март, но едва 2006 година. В процеса тогава на страната на ответника се влючи т.нар. Чешко национално бюро, както и чешката застрахователна компания. В две съдебни инстанции бяха изслушани няколко (вкл. и комбинирани) съдебни експертизи - авто-технически и медицински.

При събраните директно доказателства от Софийски градски съд и Софийския апелативен съд се стигна до категоричния извод за механизма на пътнотранспортното произшествие. Доказано бе, че автор на деянието е чешкият гражданин, оставил петната кръв по сенника и въздушната възглавница на мястото на шофьора. Доказано бе също, че пострадалият, който е пътувал на задната седалка и в никаква степен не е съпричинил резултата, е изх-

ръкнал от автомобила през задното стъкло и е починал на място от тежките, несъвместими с живота травми.

Съдилищата отхвърлиха едно от основните възражения на ответниците застрахователи. Според тях съгласно унифицираното споразумение между Националните бюра по „Зелена карта“ би следвало да се приложи буквално принципът на международното частно право - LEX LOCI DELICTI COMMISSI (т.е. принципът на местното законодателство).

Всички съдебни инстанции обаче приеха, че в случая разпоредбите на ПМС 1/08.01.97 г. (допълн. с Д.В. бр 80/99 г.) за определяне на територията на Република България на застрахователна сума за неимуществени вреди (тогава 30 000 лева за едно пострадало лице и събитие - 2000 г.), не може да намери приложение. Според съдебните инстанции това противоречеше на нормативен акт от по-висока степен в иерархията на нормативните актове (Търговския закон, впоследствие отменен).

СПРАВЕДЛИВИЯТ ФИНАЛ

За рамките, в които можеше да се присъди обезщетение за неимуществени вреди по описания казус, се каза по-горе - т.е. застрахователната сума възлизаше на близо 1 000 000 евро. Първите две съдебни инстанции определиха обезщетение за всеки от наследниците по 150 000 лева, а Върховният касационен съд последно редуцира обезщетенията като присъди по 80 000 лева за всяка една от ищците, ведно със законната лихва от датата на злополуката на 10.11.2000 година.

В същото време вдовицата на починалия няколко години след работата си в научен институт чистеше жилищни блокове, за да издържа децата си. Жената беше изумена, че шест години след тежката загуба тя и децата й получиха едно почти европейско обезщетение. Благодарение на това те бяха в състояние да помислят за собствено жилище и собствен бизнес. И главно, жените дълбоко и искрено повярваха в българското правосъдие.

Това е един казус, който беше разрешен наистина мъдро и по закон, а обезщетението, в една макар и малка степен, се приближаваше по размер до европейското.

Аз ще се боря и в бъдеще тази практика да стане постоянна, особено що се отнася до обезщетенията по застраховката „Зелена карта“, защото според мен трябва да докажем, че сме равноправни европейци.

БЪЛГАРСКИ МОТО

ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ КОМПАНИИ

MEMBER OF
VIENNA
INSURANCE GROUP

1408 София
ул. Балша бл. № 8

тел. 02/ 915 8787
факс 02/ 915 8798

e-mail: office@bulgarskiimoti.bg
http://www.bulgarskiimoti.bg